

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou ve věci

žalobce: A. T., narozený dne X.
bytem X.
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Krejčím
sídlem Pařížská 204/21, 110 00 Praha 1

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 4. 5. 2018, č. j.: X.

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 5. 2018, č. j.: X., se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 4. 5. 2018, č. j.: X., jímž byly zamítnuty žalobcovy námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované, č. j.: X., ze dne 2. 3. 2018, kterým byl žalobci podle ustanovení § 29 odst. 1 písm. i) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) a s přihlédnutím k čl. 12, čl. 16 odst. 1 a čl. 30 odst. 3 Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení č. 57/2014 Sb. m. s. (dále jen „Smlouva“) přiznán ode dne 3. 8. 2017 starobní důchod ve výši 2 198 Kč měsíčně, od ledna 2018 ve výši 2 289 Kč měsíčně.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

2. Žalobce v žalobě namítal, že spornými jsou především způsob výpočtu osobního vyměřovacího základu a započítání dob pojištění v ČR a v Rusku. Sporné je, zda se doba pojištění od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 pro výpočet výše starobního důchodu má počítat dle českých předpisů, žalovaná je nekonzistentní, neboť pro stanovení příjmů pro výpočet průměrného denního indexovaného výdělku tuto dobu hodnotí dle českých právních předpisů, kdežto při výpočtu skutečné výše základní a procentní výměry ji používá jako ruskou dobu pojištění. Výpočet je proveden tak, aby výše důchodu byla co nejmenší. K době pojištění od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 se má dle žalované přihlížet jako k ruské, avšak při výpočtu dílčího důchodu za období výdělečné činnosti v Rusku k této době nepřihlíží. Pro výpočet skutečné výměry starobního důchodu je použit zlomek 3119/14165, tzn. poměr doby pojištění získané v ČR po 31. 12. 2008 a celkové doby pojištění, k době pojištění od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 prokazatelně získané v ČR přihlédnuto nebylo. K vyloučení doby pojištění před 31. 12. 2008 získané v ČR nemělo dojít. Vyloučení české doby pojištění do 31. 12. 2008 není nijak odůvodněno, pouze odkazem na čl. 30 odst. 3 Smlouvy, doba pojištění od 1. 6. 2001 do 2. 8. 2017 měla být při výpočtu skutečné výše výměry starobního důchodu vzata v úvahu jako doba pojištění dle českých předpisů, a to dle § 11 odst. 1 ZDP v návaznosti na čl. 16 odst. 1 Smlouvy. Nekonzistentně s původním určením doby pojištění pro výpočet skutečné výše starobního důchodu žalovaná při výpočtu průměrného denního indexovaného výdělku vycházela z doby pojištění od 1. 6. 2001. Výsledek osobního vyměřovacího základu vyšel 14 749 Kč, ale žádný výpočet nebyl doložen, dle předpokladů je počet dnů v rozhodném období 11 322, což je v rozporu s osobním listem důchodového pojištění (10 630 dnů). Důchod má odpovídat příspěvkům do systému důchodového pojištění, nad zájem žalobce byly nadřazeny fiskální zájmy státu. Bylo porušeno právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří dle čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“). Dotčeny byly rovněž zásady dle ustanovení § 2 odst. 1, 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, výpočet důchodu nerespektoval ustanovení Smlouvy, při výpočtu skutečné výměry důchodu bylo vyloučeno období od 1. 6. 2001 do 2. 8. 2017, což je v rozporu s žalobcovou dobrou vírou, nemůže obstát ani nekonzistentní výklad právních předpisů, krátit právo na hmotné zabezpečení za každou cenu není ve veřejném zájmu.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalované k dalšímu řízení.
4. Žalovaná se k žalobě vyjádřila, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovila s žalobou nesouhlas. Postupováno bylo dle zákona, nebylo možné se od norem odchýlit. Doby pojištění do 31. 12. 2008 nemohou být vyhodnoceny dle českých právních předpisů. Doby pojištění před rokem 2009 může uplatnit u ruských orgánů. Počet dnů v rozhodném období je 11 322, žádné doby nebyly vyloučené. Je uvedeno, jaké doby pojištění jsou české a jaké ruské. Ustanovení LZPS porušena nebyla, neboť namítaných článků se lze domáhat jen v mezích prováděcích zákonů (čl. 41 odst. 1 LZPS). Vyhověním žalobci by došlo k diskriminaci ostatních poživatelů důchodu. Ustanovení čl. 16 Smlouvy bylo aplikováno správně, použití teoretické výše důchodu je odpovídající postup. Žalobu navrhla žalovaná zamítnout.
5. V replice žalobce sdělil, že žalovaná je nekonzistentní, v různých výpočtech je česká doba pojištění posuzována jinak, do výpočtu vyměřovacího základu nemělo být zahrnuto období let 2001 až 2008. Byla porušena zásada materiální pravdy.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

6. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).
7. Soud ve věci rozhodl při jednání, protože na jeho nařízení žalobce trval.
8. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 19. 7. 2017 uplatnil žalobce žádost o přiznání starobního důchodu ode dne 3. 8. 2017. Z žádosti vyplynulo, že žalobce pobírá starobní důchod z Ruské federace, do roku 2001 žil a pracoval v Rusku, registrovaná doba pojištění u žalované je pro období 2001 – 2016, v ČR trvale pobýval od 25. 4. 2007 a české občanství má od 16. 3. 2017.
9. Dne 5. 10. 2017 žalobce prohlásil, že ke dni 31. 12. 2008 nebyl odhlášen z trvalého pobytu v Rusku (prohlášení žalobce ze dne 5. 10. 2017).
10. Ruská strana žalobci započítala jako dobu pojištění i období od roku 2001 do konce roku 2008 (potvrzení o době pojištění ze dne 21. 12. 2017).
11. Z žalobcova osobního listu důchodového pojištění zpracovaného ke dni 11. 1. 2018 bylo zjištěno, že celková doba pojištění činila 14 165 dnů, z toho doba hodnocená jako česká od 1. 1. 2009 do 2. 8. 2017 byla 3119 dnů, doba pojištění registrovaná u žalované (tj. v době výkonu pracovní činnosti na území ČR) je 5 890 dnů (od 1. 6. 2001 do 2. 8. 2017), počet dní v době od 1. 1. 1986 do 31. 12. 2016, kdy byl žalobce pojištěn, je 10 630; u žalobce nejsou známy žádné vyloučené doby.
12. Rozhodnutím žalované, č. j.: X., ze dne 2. 3. 2018, byl žalobci podle ustanovení § 29 odst. 1 písm. i) ZDP a s přihlédnutím k čl. 12, čl. 16 odst. 1 a čl. 30 odst. 3 Smlouvy přiznán ode dne 3. 8. 2017 starobní důchod ve výši 2 198 Kč měsíčně, od ledna 2018 ve výši 2 289 Kč měsíčně.
13. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal žalobce námitky, jež žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla a prvoinstanční rozhodnutí potvrdila.
14. Dále soud přikročil k vlastnímu posouzení žalobních námitek.
15. Žalovaná postupovala v souladu se Smlouvou, když období od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 nezapočítala jako „českou dobu pojištění“, resp. jako dobu pojištění hodnocenou dle českých právních předpisů. Podle ustanovení čl. 30 odst. 3 věty druhé Smlouvy doby pojištění získané do 31. 12. 2008 vezme v úvahu jedna ze smluvních stran pouze, nejsou-li již zhodnoceny druhou smluvní stranou; jak plyne ze správního spisu, ruská strana již dobu pojištění od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 zhodnotila. Krom toho má dle uvedeného ustanovení vzít doby pojištění získané do 31. 12. 2008 v úvahu ta smluvní strana, u níž měl žalobce k danému dni trvalé bydliště. Žalobce byl ke dni 31. 12. 2008 přihlášen k trvalému pobytu v obou státech, potom je rozhodné, jakého státu byl žalobce ke dni 31. 12. 2008 státním příslušníkem, což vyplývá z mezinárodní smlouvy, jež Smlouvu doplňuje a konkretizuje, tzn. z čl. 13 odst. 1 a 2 Ujednání mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Ministerstvem práce a sociální ochrany Ruské federace k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení ze dne 8. 12. 2011 č. 58/2014 Sb. m. s. Žalobce byl ke dni 31. 12. 2008 ruský státní příslušník, proto je období od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 třeba hodnotit jako „ruskou dobu pojištění“, resp. jako dobu pojištění hodnocenou dle ruských právních předpisů.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

16. Pro stanovení průměrného indexovaného výdělku však žalovaná období od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 správně započítala. Pro výpočet totiž není rozhodující, zda doba pojištění byla získána dle českých či ruských právních předpisů, ale dle čl. 16 odst. 1 Smlouvy je rozhodné, na jakém území byla získána, zásadní pro výpočet průměrného indexovaného výdělku je proto kritérium místní, tzn. v dobách pojištění získaných na území ČR, nikoliv dle českých právních předpisů. Na území ČR byla získána celá doba pojištění od 1. 6. 2001 bez ohledu na to, zda jde o dobu dle českých či ruských právních předpisů, proto bylo dle znění Smlouvy nezbytné ji pro účely stanovení průměrného indexovaného výdělku započítat celou. Pokud by chtěl smluvodárce (tj. smluvní strany) omezit výpočet na „českou dobu pojištění“, nehovořil by o „dobách pojištění na území České republiky“, ale o dobách získaných „podle právních předpisů České republiky“, to platí tím spíše, když v tom samém ustanovení (čl. 16 odst. 1 Smlouvy) smluvodárce v jiném kontextu výraz „podle právních předpisů České republiky“ používá. Širší určení období pro výpočet průměrného indexovaného výdělku má svůj smysl, neboť se jím získá plastičtější, reálnější obraz o celkových výdělcích, čím delší období bude započítáno, tím věrnější reflexe žalobcových skutečných příjmů bude pravděpodobně získána.
17. Ze shodných důvodů jako v odstavci výše postupovala žalovaná správně, když za dobu pojištění získanou na území ČR do 31. 12. 2008, ač šlo o „ruskou dobu pojištění“, průměrný indexovaný výdělek nedosadila, ale při výpočtu osobního vyměřovacího základu vyšla ze skutečných vyměřovacích základů získaných na území ČR. Pro stanovení výpočtového základu se vychází z příjmů dosažených v dobách pojištění na území ČR (čl. 16 odst. 1 Smlouvy), z toho lze dovodit, že indexovaný výpočet se použije jen pro dobu pojištění, jež na území ČR získána nebyla.
18. Výpočet důchodu je proveden v souladu se zákonem a Smlouvou, účelovost v postupu žalované shledat nelze.
19. Počet dní hodnocených podle českých právních předpisů byl 3 119, období od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 mezi ně započítáno nebylo, neboť šlo o dobu pojištění dle ruských právních předpisů.
20. Výpočet osobního vyměřovacího základu ve výši 14 749 Kč je doložen v napadeném rozhodnutí na s. 7, žalovaná rovněž konstatovala, že s použitím vzorce, který žalobce přdestřel, by se došlo ke správnému výsledku, pokud by byl správně dosazen počet dní rozhodného období. Podle § 18 odst. 1 ZDP je rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu období začínající kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, dle § 18 odst. 4 první věty ZDP se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Rozhodné období tudíž bylo určeno správně (1. 1. 1986 až 31. 12. 2016), u žalobce přitom neexistují žádné vyloučené doby ve smyslu § 16 odst. 4 ZDP, o něž by se krátil počet kalendářních dnů v rozhodném období. Žalobce se mýlí, považuje-li počet dní v rozhodném období za 10 630, toto číslo vyjadřuje počet dní v rozhodném období, kdy byl žalobce pojištěn, ale to nemá vliv na výpočet osobního vyměřovacího základu.
21. V systému důchodového pojištění je třeba vyvažovat princip zásluhovosti s principem solidarity, princip zásluhovosti není bezbřehý; zájmů žalobce coby pojištěnce bylo dostatečně šetřeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

22. Shledáno nebylo ani porušení ustanovení LZPS či základních zásad správního řízení. Ustanovení LZPS, jejichž porušení žalobce namítal, je možno se domáhat jen v mezích prováděcích zákonů (čl. 41 odst. 1 LZPS), prováděcí zákony přitom nejsou v rozporu s podstatou a smyslem základních práv. Jde-li o základní zásady, žalovaná postupovala v souladu se zákony a mezinárodními smlouvami, šetřeno bylo i ustanovení o právech nabytých v dobré víře, ale uznat dobu od 1. 6. 2001 do 31. 12. 2008 jako dobu pojištění dle českých právních předpisů nebylo podle Smlouvy možné; pokud by žalovaná uvedené období uznala jako dobu pojištění dle českých právních předpisů, právě pak by postupovala v rozporu s mezinárodní smlouvou. Žalovaná v rámci napadeného rozhodnutí postupovala konzistentně a žalobce neprokázal žádný konkrétní případ, kdy mělo být postupováno jinak. Žalovaná rovněž dostatečně zjistila skutečný stav věci, pečlivě zkoumala všechny rozhodné okolnosti a na zjištěných poznatcích, o nichž nejsou důvodné pochybnosti, vystavěla napadené rozhodnutí.
23. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 SŘS jako nedůvodnou zamítl.
24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 SŘS. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované nenáleží podle zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s. .

Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je nepřipustná.

Praha 4. září 2020

Mgr. Dana Černovská, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.